

Kalaallit Nunaata kitaani Nunap Allannngutsaaliukkap pilersinneqarnera pillugu nalunaarutip tusarniaassutigineqarnerani akissut

Inuit Circumpolar Council (ICC) Kalaallit Nunaat-niit Kalaallit Nunaata kitaani Nunap Allannngutsaaliukkap pilersinneqarnera pillugu nalunaarutip tusarniaassutigineqarnerani akissuteqarnissamut periarfissinneqarneq qujassutigineqarpoq.

Aallarniutigalugu erseqqissaatigineqassaaq, nalunaarummut missingiummi kingunerisassanillu misissueqqissaarnerugallartumi najugaqartut najukkanilu ilisimasat siunnerfigineqarmata, Inuit aamma nunap inuiisa ilisimasaat annikinnerusumik siunnerfigineqarlutik. Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlanersaat tassaammata Inuit, aammalu Naalakkersuisut nunani tamalaani nunat inuiisa pisinnaatitaaffiik ilisimasaannillu suliaqarmata, tamanna aamma nunami namminermi ersarinnerulersinneqartariaqarpoq. Taamaattumik inassutigineqarpoq, nunap inuiisa ilisimasaat aalajangiinissamut tunngavissamut, tassungalu ilanngullugu ilisimasatigut tunngavissat ingerlatsinissamullu pilersaarutit pillugit aalajangersakkanut tulleriarlugit ilanngunneqartassasut.

Tamatuma peqatigisaanik ICC-mit erseqqissaatigineqassaaq, Inuit naammattumik akuutinneqanngippata, tamanna ilisimasassiornikkut alapernaarsuinikkullu sulianut sunniuteqarsinnaammat. Suliat taamaattut nunat ornissinnaaneritut, nerisaqarnermut katersuinernullu sunniuteqarsinnaapput. Pingaarutilittut erseqqissaatigineqassaaq, sumiiffimmik atuisut pilersaarusiornermut suliassanillu akuersisarnermut akuutinneqassammata, aammalu akuutitsinissap piviusunngortinnissaa qulakkeerniarlugu piffissaq nalunaaruteqarfiususaaq ullunut 30-nut sivitsorneqarnissaa inassutigineqarmat.

Erseqqissaatigineqassaaq, siunnersuummi “nalinginnaasumik atuinermi” aallaaniarneq aalisarnerlu pingaarnertut pineqarmata, aammalu taaguusiineq annertusillugu paarnanik nunianneq naasortarnerlu ilanngunneqartariaqarmata, taamaalilluni Inuit sumiiffimmik nalinginnaasumik atuinerat ataatsimut saqqummersinneqassammat.

Aamma aalajangersakkami pinngortitamik illersuinermut maleruagassat sukannernerusut salliutinneqarnersut ersarissarneqarnissaa ujartorneqarpoq, aalajangersagaq pinngortitamik illersuinerup nunap inuiisa pisinnaatitaaffiinit salliutinneqarnissaanik paasineqassanersoq erserlunmat.

Aaqqissuussaanermut tunngatillugu inassutigineqarpoq, nunamut allanngutsaaliukkamut aqutsisoqatigiit ilusilernerqarnerini Inuit sinniiseqarnissaat qulakkeerneqassasoq, imaluunniit Inuit sinerlugit ilaasortaatitassamik aalajangersimasumik toqqaasoqassasoq.

ICC-mit sumiiffimmi inuussutissarsiutigalugu takornariartitsisarnissaq tapersersorneqarpoq, pingaartumik najugaqartut, aammalu suliffeqarfiit Inuit pigisaat salliutinneqarpata, aammalu nunap tikinnissanut, aallaaniarnermut aalisarnermullu akornusiinngippata. Tamatuma peqatigisaanik umiarsuit sinersortitsillutik takornariartitsisartunut maleruagassanik ersarissunik atuuttussanillu pisariaqartitsisoqarnera erseqqissaatigineqarpoq.

Nunavummi atorineqartoq tikkuarneqarpoq, tassanilu Inuit nakkutilliisunik (Nauttiqsuqtiit) atorfinitsitsisarput, tassanilu inassutigineqarpoq, Kalaallit Nunaanni Inuit aqutaannik ingerlatseriaasissap ilaanik assingusunik periarfissaqarnersoq misissorneqassasoq.

Kiisalu suliani, ilisimatusarneq inuiaqatigiinniluunniit soqutigisat annertuut eqqarsaatigalugit akuerineqarsinnaasuni atuutsitsinnginnermut aalajangersakkat annilaangassutigineqarput. Naliliinerit taamaattut qanorpiaq ingerlanneqartarnersut ujartorneqarput, pingaartumik issittumi pinngortitap ataqatigiiffii sunnertiasut eqqarsaatigalugit.

Naggasiutigalugu iluarisimaarlugu naliliisoqarpoq, nuna allanngutsaaliugaq nalinginnaasumik atuinermik ingerlatsiinnarnissamut, aammalu najugaqartunut Inunnullu iluaqutaasumik inuussutissarsiutigalugu takornariartitsinermik ineriartortitsinissamut periarfissiiffigineqarmat. Kisiannili erseqqissaatigineqassaaq, sulii Inuit pisinnaatitaaffiini nunallu inuisa ilisimasaannik nukittorsaanissaq, kiisalu Inuit sumiiffimmik atuisunut allanut sanilliullutik pisariaqanngitsumik sukannersunik maleruagassiuussinissap pinngitsoortinniarnissaa pingaaruteqarmat.